

Wydruk [w:] [w:] *Glottodydaktyka i logopedia z perspektywy neurobiologicznej. Neurologopedia*, T.2, red. M. Błasiak-Tytuła, Z. Orłowska-Popek, A.Siudak, Kraków 2018, WiR, s.131-137.

Zdzisława Orłowska-Popek
Katedra Logopedii i Zaburzeń Rozwoju
Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

PROGRAMOWANIE JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO NA ZAJĘCIACH Z CUDZOZIEMCAMI - WPROWADZANIE ZAIMKÓW

Streszczenie

Artykuł podejmuje temat wprowadzania zaimków podczas zajęć nauczania języka polskiego jako obcego na zajęciach z cudzoziemcami. Sprzeciwiając się zbyt dużej różnorodności form zaimków wprowadzanych na początkowych zajęciach, autorka zwraca uwagę na możliwość skorzystania z techniki programowania języka. Mając na uwadze trudności uczących się związane z posługiwaniem się tą częścią mowy, wynikające z bogactwa zaimków w języku polskim i dużej różnorodności form fleksyjnych, odnosi się do propozycji zawartych w programach nauczania, by ukazać kolejność ćwiczeń z odpowiednimi zaimkami, która sprzyjałaby skutecznej nauce języka polskiego.

Słowa kluczowe: programowanie języka, zaimek, język polski jako obcy, minimum leksykalne, minimum gramatyczne.

Programowanie języka jest techniką budowania systemu językowego „w oparciu o paradygmat słownikowy, gramatyczny i składniowy” (Cieszyńska-Rożek 2013: 324) u osób, które mają trudności z opanowaniem języka. Warto sięgnąć po taki sposób nauczania dzieci

niemówiących czy rozwijających język z opóźnieniem, jak i w przypadku osób dorosłych, u których z różnych przyczyn system języka uległ rozpadowi. Wskazane jest też skorzystanie z doświadczeń logopedów wtedy, gdy języka polskiego uczy się dorosła osoba komunikująca się w innym/innych językach. Język polski należący do systemów fleksyjnych, nie jest łatwy, bowiem do opanowania nawet przez osoby, które władają jednym lub kilkoma innymi językami. Programy nauczania języka polskiego jako obcego, słowniki i listy frekwencyjne (np.: Kurcz, Lewicki, Sambor, Szafran, Woronczak 1990, Zgólkowa 1983, 2008, 2009, 2013) oraz podręczniki glottodydaktyczne staną się podstawą takich oddziaływań, ale sposób wyposażania w język może mieć swoje źródło właśnie w technice programowania języka.

Definicja programowania języka sformułowana przez J. Cieszyńską-Rozełkę wyznacza kierunek oddziaływań nauczyciela. Najpierw należy stworzyć podstawę w postaci słownictwa i zestawu reguł gramatycznych przydatnych do budowania komunikatów językowych. Minimalizacja zasobów leksykalnych i reguł gramatycznych jest bezpośrednio związana z minimalizacją językowych układów interakcyjnych (Muzyka-Furtak 2015). Proporcje poszczególnych części mowy wykorzystywanych w codziennej komunikacji są podstawą stworzenia paradygmatu leksykalnego. Nim nauczyciel sięgnie po zaimek z pewnością warto budować i rozwijać zdania innymi częściami mowy. Zaimek jest jedną z tych części mowy, której użycie wskazuje na wysokie kompetencje językowe. Posługiwanie się zaimkami wymaga wyższego stopnia rozwoju językowego. Niestety podczas pracy z osobami z zaburzeniami komunikacji nie zawsze jest możliwe sięgnięcie po wszystkie znaki językowe. Podczas pracy z dziećmi z opóźnionym rozwojem mowy zaimek jest wprowadzany wtedy, gdy dziecko buduje już nie tylko proste konstrukcje zdaniowe, ale rozwinięte i także zdania złożone. Ucząc cudzoziemców języka polskiego najpierw należy stworzyć bazę w postaci różnych nazywających części mowy, by móc sięgnąć po te, które je zastępują i wskazują. Ze względu na szeroki zakres znaczeniowy zaimki stanowią ważny element komunikacyjny, ale nie jest możliwe jednoczesne prezentowanie ich różnorodności, mimo że odmiana dialogowa języka wykazuje największe nasycenie zaimkami przed monologową i czytaną (Ligara 1992).

Słownik gramatyki języka polskiego (2002: 317) podaje następującą definicję zaimka: „Tradycyjnie wyróżniana część mowy, czyli klasa wyrazów mających pewne wspólne cechy funkcjonalne, ale rozpadająca się na kilka podklas różniących się między sobą cechami gramatycznymi – składniowymi i fleksyjnymi. Zwykle uważa się zaimki za wyrazy służące

do zastępowania w tekście wyrazów należących do innych klas [...] Czasem służą one do wskazywania [...] Znaczenie zaimka jest zrozumiałe tylko wtedy, gdy przedmiot wskazywany przez zaimek jest już znany lub gdy użyciu zaimka towarzyszy określona sytuacja (np. gest mówiącego).”

W gramatyce języka polskiego zwraca się też uwagę na różnorodne kryteria klasyfikacji zaimków. Znajdują się wśród nich kryteria: formalno-gramatyczne, wprowadzające podział funkcjonalny na grupy zaimków o cechach innych części mowy: rzeczowników, przymiotników, liczebników, przysłówków (zaimki rzeczowne, np. *ja, ty, on, nikt*; zaimki przymiotne np. *mój, nasz, taki*; zaimki liczebne np. *tylko, ile*; zaimki przysłówne np. *tak, tu, tam, jak, kiedy, gdzie*) czy kryterium znaczeniowe wyróżniające zaimki: osobowe (np. *ja, ty, on, my, wy*), zwrotny (*się/siebie*), dzierżawcze (np. *mój, twój, nasz, wasz*), pytajno-względne (np. *kto, co*), nieokreślone (np. *ktoś, ktokolwiek, coś, cokolwiek*), przeczące (np. *nikt, nic*), wskazujące (np. *ten, tamten, ów*). Z. Topolińska (2016: 36) przedstawia zaimki jako uniwersalny system referencji i tak określa ich funkcje: „System ten zapewnia koherencję tekstu, pozwala uniknąć obciążających tekst powtórzeń, ergo – ułatwia komunikację. Obok samego wskazania, czy to w konkretnej sytuacji, w formie informacji deiktycznej, czy w granicach tekstu, w formie anafory czy katafory, wykładniki referencji niosą podstawową generyczną informację o wskazywanym obiekcie; może to być wskazanie/identyfikacja nadawcy i/lub odbiorcy przekazu, jak w wypadku tak zwanych zaimków osobowych, może to być informacja, że w grę wchodzi człowiek – taką możliwość przewidują podsystemy zaimków względnych/pytajnych i nieokreślonych, może to być wskazanie odpowiedniej materialnej części świata, wycinka przestrzeni lub punktu/odcinka na osi czasu, a także jakości i/lub miary danej substancji.”

Wśród zaimków znajdują się odmieniające się tylko przez przypadki: zaimki rzeczowne (np. *ja, ty, my, wy, się, kto, co, ktoś, coś, nikt, nic, ktokolwiek, cokolwiek*); zaimki odmieniające się przez przypadki, liczby i rodzaje: zaimki przymiotne (np. *ten, ta, to, tamten, taki, on, jaki, który*; zaimki odmieniające się przez przypadki i rodzaje: zaimki liczebne (np. *ile, tylko, ileś*) i zaimki nieodmienne: zaimki przysłówne (np. *tak, stąd, dotąd, tędy, wszędzie*). Zarówno te nieodmienne, jak i odmienne przysparzają wielu trudności w ich prawidłowym stosowaniu osobom uczącym się języka polskiego jako obcego. Dodatkowo oczywiście wtedy, gdy uczący styka się z fleksją naszego języka. Autorzy podręczników do nauki języka

polskiego jako obcego, przygotowując konkretne już propozycje ćwiczeń, zdają się tej wiedzy nie uwzględniać. Osoba ucząca się języka polskiego styka się jednocześnie z wieloma zaimkami nie tylko w formach podstawowych, ale natychmiast przedstawiane są także formy zależne, w przypadku tych odmiennych. I to jest moment, by sięgnąć po technikę programowania języka i uporządkować pracę nad wprowadzaniem zaimków. Warto rozpocząć od ćwiczeń z zaimkami wskazującymi: *tu, tam, ten, ta, to* oraz z zaimkami osobowymi: *ja, ty, on, ona, ono, my, wy, oni, one*.

W programie nauczania języka polskiego jako obcego (Janowska i inni 2011: 19) na poziomie A1 wśród zagadnień gramatyczno-syntaktycznych znajdują się informacje dotyczące wprowadzenia i utrwalenia zaimków i odmiany przez przypadki:

- „odmiana zaimków osobowych: *ja, ty, on, ona, ono; my, wy, oni, one* przez przypadki (celownik tylko funkcjonalnie);
- odmiana zaimków wskazujących, np. *ten, ta, to* w liczbie pojedynczej (mianownik, dopełniacz, biernik, narzędnik, miejscownik) i mnogiej (mianownik rodzaju niemęskoosobowego, narzędnik, miejscownik);
- odmiana zaimków dzierżawczych, np. *mój, moja, moje; twój, twoja, twoje; nasz, nasza, nasze; wasz, wasza, wasze* w liczbie pojedynczej (mianownik, dopełniacz, biernik, narzędnik, miejscownik) i mnogiej (mianownik rodzaju niemęskoosobowego, narzędnik, miejscownik);
- odmiana zaimków pytajnych *kto? co?* w mianowniku, dopełniaczu, bierniku, narzędniku, miejscowniku;
- odmiana zaimków pytajnych: *jaki? jaka? jakie?* w liczbie pojedynczej (mianownik, dopełniacz, biernik, narzędnik, miejscownik) i mnogiej (mianownik rodzaju niemęskoosobowego, narzędnik, miejscownik);
- formy zaimków pytajnych: *który? która? które?* oraz *czyj? czyja? czyje?* w mianowniku liczby pojedynczej i w mianowniku liczby mnogiej rodzaju niemęskoosobowego.” (2011:19)

Sięgając po wzorzec znany z rozwoju mowy, po zaprezentowaniu zaimka, który się odmienia, przez pewien czas wskazane jest korzystanie jedynie z jego formy podstawowej, gdyż mianownik jest przypadkiem dominującym w hierarchii występowania przypadków zaimka. Ponadto warto się też tak zachować z innych względów, by nowe znaczenie miało

szansę zostać utrwalone (Łuczyński 2010). „Ilościowa przewaga mianownika zaimka nad przypadkami zależnymi wskazuje, że zaimek (wyraz o funkcji prymarnie wskazującej) wypełnia w podstawowym schemacie zdania przede wszystkim funkcję syntaktyczną podmiotu” (Ligara 1992: 212). Szczególnie dla niesłowiańskich kursantów zaimki osobowe, to trudne do przyswojenia formy. Wprowadzenie ich jednocześnie w konstrukcjach zdaniowych, które wymagają użycia w formach zależnych jest trudne, często zupełnie dla uczących się niezrozumiałe, potęguje stres, a to nie sprzyja efektywnemu przyswajaniu wiedzy. Warto sięgać po możliwie najbardziej żywe, codzienne przykłady, co wiąże się z odwołaniem do podstawowego zasobu leksykalnego polszczyzny (Grabias 1994), by dość szybko mogły być one wykorzystane w dialogach. To sytuacja, w jakiej znajdują się uczestnicy interakcji, ostatecznie wpływa na to, jakie leksemy powinny być użyte do zbudowania komunikatu. Autorzy podręczników do nauczania języka polskiego jako obcego stosują kryterium sytuacyjne, gromadząc wokół sytuacji związaną z nią leksykę. Niejednokrotnie jednak wykracza ona poza zasób podstawowy języka polskiego i z tego powodu, wielu uczestników kursów nie może ukończyć ich z sukcesem. Logopedzi nauczając języka obok kryterium sytuacyjnego, podczas wyłaniania minimum leksykalnego, są zmuszeni stosować jeszcze kryterium frekwencyjne i znaczeniowe (Grabias 1994) i dodatkowo pamiętać o minimum gramatycznym. Taki sposób postępowania wydaje się też uzasadniony w przypadku glottodydaktyków.

W związku z tym warto uporządkować pracę z zaimkiem. Proponuję, by na poziomie A1 w oparciu o istniejący program nauczania, kolejność ćwiczeń była następująca:

1. Zaimki wskazujące: *ten, ta, to* w liczbie pojedynczej (mianownik) i w mnogiej (mianownik rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego) – kategoryzacja językowa (zaimek + rzeczownik w liczbie pojedynczej i mnogiej). Dodatkowo są one zbudowane z jednej sylaby oraz głosek przedniojęzykowych (wszystkie w liczbie pojedynczej i niemęskoosobowa forma w liczbie mnogiej), których artykulacja sprawia mniej trudności.
2. Zaimki pytajne: *kto? co?* w mianowniku - przygotowanie do ćwiczeń wprowadzających zaimek osobowy w formie podstawowej. To bardzo istotne ćwiczenia w perspektywie budowania dialogów, rozumienia i formułowania pytań, inicjowania wypowiedzi.

3. Zaimki osobowe: *ja, ty, on, ona, ono; my, wy, oni, one* – kategoryzacja językowa (zaimek osobowy *on, ona, ono, oni, one* + zaimek wskazujący *ten, ta, to, ci, te* + rzeczownik w liczbie pojedynczej i mnogiej. Wprowadzanie zaimków w zdaniu przez zastępowanie początkowo podmiotu wyrażonego leksykalnie.
4. Formy zaimków pytajnych: *który? która? które?* oraz *czyj? czyja? czyje?* w mianowniku liczby pojedynczej i w mianowniku liczby mnogiej rodzaju niemęskoosobowego – budowanie odpowiedzi z użyciem zaimków dzierżawczych.
5. Zaimki dzierżawcze: *mój, moja, moje; twój, twoja, twoje; nasz, nasza, nasze; wasz, wasza, wasze* w liczbie pojedynczej i mnogiej (mianownik).
6. Zaimki pytajne: *jaki? jaka? jakie?* w liczbie pojedynczej i mnogiej (mianownik).
7. Odmiana zaimków wskazujących, np. *ten, ta, to* w liczbie pojedynczej (mianownik, dopełniacz, biernik) i mnogiej (mianownik rodzaju niemęskoosobowego).
8. Odmiana zaimków osobowych: *ja, ty, on, ona, ono; my, wy, oni, one* przez przypadki: dopełniacz i biernik oraz celownik tylko funkcjonalnie w konstrukcjach typu np. *daj mi, powiedz mi, przykro mi, podoba mi się, nie podoba mi się, chce mi się*). Dopełniacz jest funkcjonalnie równorzędny biernikowi, co wskazuje na podobną częstotliwość konstrukcji, np.: *znam go, znam ją, lubię go/ją* oraz *nie znam go/jej, nie widzę go/jej/was* (Ligara 1992).
9. Odmiana zaimków dzierżawczych, np. *mój, moja, moje; twój, twoja, twoje; nasz, nasza, nasze; wasz, wasza, wasze* w liczbie pojedynczej (mianownik, dopełniacz, biernik) i mnogiej (mianownik rodzaju niemęskoosobowego).

Ćwiczenia z zaimkami wskazującymi: *ten, ta, to* pozwolą z jednej strony intuicyjnie określać rodzaj rzeczownika, kiedy osoba ucząca się języka polskiego poszerzając słownictwo poznaje nowe rzeczowniki, z drugiej - staną się pożądanym zadaniem, które wpływa na utrwalenie słownictwa. Zadaniem osoby uczącej się jest dobrać jeden z zaimków wskazujących w liczbie pojedynczej: *ten, ta, to*, ale także w liczbie mnogiej: *te, ci* do rzeczowników, np. *mężczyzna, kobieta, dziecko, Jan, Anna, dom, samochód, książka, słowo, słońce, kobiety, dziewczyny, studentki, książki, domy, mężczyźni, studenci, lekarze, bracia*. Na tej samej zasadzie i równoległe z dobieraniem zaimków wskazujących do rzeczowników,

można sięgnąć po zaimki osobowe początkowo jedynie w trzeciej osobie liczby pojedynczej: *on, ona, ono*, by zaprezentować także taką kategoryzację językową: *on: Jakub, mężczyzna, lekarz, student, ojciec, brat; ona: Anna, kobieta, nauczycielka, studentka, matka, siostra; ono: dziecko, maleństwo*. Kolejne ćwiczenia powinny uwzględniać pozostałe zaimki osobowe w podstawowych formach: *ja, ty, my, wy, oni, one*. Osoby uczące się języka polskiego, poznając odmianę czasowników, zetkną się także z tymi właśnie formami zaimków. Jednak w konstrukcjach zdaniowych trudno je będzie odkryć, bo ich użycie nie będzie wskazane ze względu na formę czasownika, która poinformuje o osobie wykonującej czynność. Okaże się wtedy, że wcale nie jest proste odkrycie reguły, kiedy sięgnąć po zaimek i jaki, a kiedy nie. W związku z tym, im więcej przykładów pozna student, tym lepiej.

Zaimki pytajne: *kto? co?* początkowo są prezentowane w mianowniku. W czasie, gdy osoba ucząca się języka polskiego dopiero poznaje podstawowe słownictwo stwarzają możliwość nazywania osób i przedmiotów, z najbliższego otoczenia. Uczący się oswaja się z pytaniami, na które poszukuje odpowiedzi w zestawie leksemów oznaczających nazwy osób, rzeczy, roślin, zwierząt, wykluczając nazwy czynności czy cech. Nabiera też wprawy w dokonywaniu prymarnej kategoryzacji językowej: *kto?* - rzeczowniki osobowe, *co?* - rzeczowniki nieosobowe. Z kolei zaimki *który? która? które?* oraz *czyj? czyja? czyje?* stwarzają okazję do wykorzystania w odpowiedzi zaimków dzierzawczych. Podczas ćwiczeń warto zadbać o to, by początkowo zarówno pytania, jak i odpowiedzi mogły być prezentowane w formie podstawowej, a z czasem dopiero w formach zależnych. Zważywszy na wyniki badań (Miodunka 1992), które podkreślają, że centrum systemu przypadkowego zaimków składa się z trzech przypadków: mianownika, dopełniacza i biernika. Dla osoby uczącej się będzie to ogromna pomoc w sytuacji, gdy codziennie wprowadzane są nowe znaczenia, muszą one mieć szansę się utrwalić, w przeciwnym razie postępowanie nauczyciela przyniesie odwrotny od oczekiwanego skutek. Tego typu ćwiczenia dają możliwość stopniowego osvajania się z dialogiem, zważywszy, że sama istota dialogu wskazuje na przewagę zaimków pytajnych w tejże odmianie. Dopiero po serii takich zadań można sięgnąć po formy narzędnika i miejscownika odmieniających się zaimków, zważywszy na peryferyjny system przypadków tej części mowy. I choć w systemie peryferyjnym zaimka znajduje się też celownik, to jednak jest on bardzo ważny ze względu na częstość występowania w codziennej komunikacji, dlatego też w doborze przykładów trzeba zwrócić

uwagę na zaprezentowanie zaimka w formie celownika jeszcze przed miejscownikiem i narzędnikiem. Z tego powodu kolejne ćwiczenie powinny uwzględniać:

10. Odmianę zaimków wskazujących, np. *ten, ta, to* w liczbie pojedynczej (narzędnik, miejscownik) i mnogiej (narzędnik, miejscownik).
11. Odmianę zaimków dzierżawczych, np. *mój, moja, moje; twój, twoja, twoje; nasz, nasza, nasze; wasz, wasza, wasze* w liczbie pojedynczej (narzędnik, miejscownik) i mnogiej (narzędnik, miejscownik).

Zakończenie

W latach 90-tych W. T. Miodunka (1992, 1997) dokonując charakterystyk programów nauczania języka polskiego jako obcego, zwracając uwagę na system przypadkowy języka polskiego, pisał o rewolucji w nauczaniu obcokrajowców. Niestety ciągle jeszcze kolejność wprowadzania przypadków, nie tylko zaimków, zależy w dużej mierze od opinii na ten temat autora podręcznika lub samego nauczyciela. Być może także zbyt dosłownie niektórzy twórcy podręczników podchodzą do tezy, iż mimo informacji o centralnych i peryferyjnych zjawiskach gramatycznych, nie można sięgać tylko po zjawiska centralne, bo przecież nauczając języka trzeba brać „pod uwagę również sytuacje, w których używa się języka oraz pojęcia i intencje wyrażane przez mówiącego” (Miodunka 1992: 21) i włączać do programu także zjawiska peryferyjne w strukturze gramatycznej. W takim razie dla wielu nauczających istotne staje się zbyt wiele, a to powoduje chaos i nie ułatwia życia uczącym się. Tymczasem korzystając z wiedzy neurobiologicznej oraz logopedycznej warto sięgnąć po technikę programowania języka i zaczynać nauczanie zaimka od zaprezentowania zaimków wskazujących, pytajnych i osobowych w formach podstawowych, by ułatwić proces przyswajania języka polskiego jako obcego.

Bibliografia:

- Aitchison J. (2002), *Ziarna mowy*, Warszawa, PIW.
- Cieszyńska-Rożek J. (2013), *Metoda krakowska wobec zaburzeń rozwoju dzieci. Z perspektywy fenomenologii, neurobiologii i językoznawstwa*, Kraków.
- Grabias S. (1992), *Zasady minimalizacji zasobów leksykalnych dla potrzeb glottodydaktyki. Podstawowy zasób słów*, [w:] *Język polski jako obcy* (red.) S. Grabias, seria: *Komunikacja językowa i jej zaburzenia*, t. 4, Lublin, s. 93 – 102.
- Heidegger M., 2000, *W drodze do języka*, Kraków.
- Język polski jako obcy. Programy nauczania na tle badań współczesnej polszczyzny*, (1992), (red.), Miodunka W. T., Kraków.
- Jakobson R. 1989, *W poszukiwaniu istoty języka*, t. 1, 2, Warszawa.
- Kurcz I., A. Lewicki, J. Sambor, K. Szafran, J. Woronczak, *Słownik frekwencyjny polszczyzny współczesnej*, t. 1-2, Kraków 1990, s. 1-480, 481-979.
- Ligara B., (1992), *Charakterystyka ilościowa kategorii gramatycznych zaimka*, [w:] *Język polski jako obcy. Programy nauczania na tle badań współczesnej polszczyzny*, (red.), Miodunka W. T., Kraków, s. 211-222.
- Lipińska E., Seretny A. (2012), *Między językiem ojczystym a obcym. Nauczanie i uczenie się języka odziedziczonego na przykładzie chicagowskiej diaspory polonijnej*, Kraków.
- Łuczyński E. (2002), *Fleksja języka polskiego z punktu widzenia ontogenezy mowy*, [w:] „BULLETIN DE LA SOCIETE POLONAISE DE LINGUISTIQUE”, fasc. LVIII, s.157-165.
- Łuczyński E. (2010), *Akwizycja gramatyki języka polskiego*, [w:] „Psychologia rozwojowa”, T. 15, nr 1, s. 9-18.
- Miodunka W.T. (1992), *Programy nauczania polszczyzny. Próba syntezy badań z zakresu językoznawstwa stosowanego do nauczania języka polskiego jako obcego*, [w:] *Język polski jako obcy. Programy nauczania na tle badań współczesnej polszczyzny*, (red.) Miodunka W.T., Kraków, s. 13-34.
- Muzyka-Furtak E. (2012), *Terapia surdologicpedyczna w ujęciu komunikacyjnym*, [w:] *Logopedia. Wybrane aspekty historii, teorii i praktyki*, (red.) S. Milewski, K. Kaczorowska-Bray, s. 376 – 384.
- Nauczanie języka polskiego jako obcego*, (1997), (red.) W. T. Miodunka, Kraków.
- Programy nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1-C2*, Biblioteka „LinqVariów” Seria: *Podręczniki*, T. 1. (2011), (red.) Janowska I., Lipińska E., Rabiej A., Seretny A., Turek P., Kraków.
- Słownik gramatyki języka polskiego*, (2002), (red.) W. Gruszczyński, J. Bralczyk, Warszawa.
- Topolińska Z. (2016), *Zaimki – uniwersalny system referencji*, [w:] *LingVaria XI*, 1 (21), s. 35- 41.
- Zgółkowska H. (1987), *Ilościowa charakterystyka słownictwa współczesnej polszczyzny. Wybrane zagadnienia*, Poznań.
- Zgółkowska H. (2008), *Podstawowy słownik języka polskiego z zarysem gramatyki polskiej*, Poznań.

Zgólkowa H. (2009), *Słownik minimum języka polskiego z zarysem gramatyki polskiej*,
Poznań.

Zgólkowa H.(2013), *Słownik minimum języka polskiego*, Kraków.